

# I

*Augustus 1997*

## TESS

In de keuken bij ons thuis stond een bord met een handgeschilderde spreuk, dat mijn moeder op vakantie op Tenerife had gekocht. De tekst luidde: *Vandaag is de eerste dag van de rest van je leven.*

De betekenis van die spreuk was nooit echt tot me doorgedrongen, zoals ik ook eigenlijk nooit oog had gehad voor de beker die mijn vader in een zangwedstrijd had gewonnen, of de sneeuwkoepel van New York die mijn broer een keer met kerst had opgestuurd, maar op de laatste dag van mijn vakantie kon ik die spreuk maar niet uit mijn hoofd krijgen.

Toen ik wakker werd, had de binnenkant van de tent een oranje gloed, als een pompoenlantaarn. Om Doll niet wakker te maken ritste ik heel voorzichtig de tent open en stak mijn hoofd naar buiten in het oogverblindende zonlicht. Het was nog een beetje fris en in de verte hoorde ik klokgelui. Ik schreef het Latijnse woord *plangent* op in mijn dagboek, gevolgd door een asterisk, om aan te geven dat ik het in het woordenboek moest opzoeken zodra ik weer thuis was.

Het uitzicht op Florence vanaf de camping was precies zoals het moest zijn: een zee van terracotta daken en wit marmeren torens tegen een strakblauwe lucht. Ik werd er op een vreemde

manier verdrietig van, alsof ik nu al heimwee had.

Maar er waren ook een heleboel dingen die ik niet zou missen, zoals slapen op de grond – na een paar uur leek het alsof er stenen in je rug groeiden. En je aankleden in een ruimte van een meter hoog en het hele eind naar het sanitair lopen om daar te ontdekken dat je de toiletrol in de tent had laten liggen. De vakantie was bijna voorbij, en ik vond het grappig dat ik aan de ene kant niet wilde dat er een einde aan kwam, maar aan de andere kant me ook weer verheugde op het comfort van thuis.

We hadden een maand geïnterraild, dwars door Frankrijk naar Italië. We hadden op stations geslapen, op campings bier gedronken met Nederlandse jongens en met roodverbrande koppen in trage, broeierige treinen gezeten. Doll hield van stranden en Bellini's, ik van plattegronden en monumenten, maar we konden goed met elkaar overweg, en dat al sinds onze kleutertijd toen we elkaar voor het eerst op St Cuthbert's hadden ontmoet en Maria Dolores O'Neill – door mij meteen afgekort tot Doll – had gevraagd: 'Wil je mijn vriendinnetje zijn?'

Hoewel we verschillend waren, completeerden we elkaar ook. Als ik dat tegen Doll zei, reageerde ze altijd met: 'Wat heb je toch een mooie huid!' of: 'Ik vind die schoenen echt heel mooi', en als ik dan zei dat ik niet 'complimenteren' bedoelde, lachte ze en zei dat ze dat heus wel wist, maar daar was ik eigenlijk nooit zeker van. Vaak ontwikkel je met mensen met wie je een hechte band hebt een soort eigen taal.

Mijn herinneringen aan de andere plaatsen die we tijdens die vakantie bezochten, zijn als ansichtkaarten: het door schijnwerpers verlichte amfitheater in Verona tegen een inktzwarte lucht, de azuurblauwe baai van Napels, de verrassend heldere kleuren van het plafond van de Sixtijnse kapel. Maar van die allerlaatste zorgeloze dag in Florence, de dag voordat mijn leven veranderde, kan ik bijna elk uur, elke voetstap terughalen.

Doll had altijd veel meer tijd nodig om zich 's ochtends klaar te maken, omdat ze altijd, ook op vakantie, volledig opgemaakt op pad ging. Ik vond het fijn om even wat tijd voor mezelf te hebben, vooral die ochtend, want in de loop van de dag zou de

uitslag van mijn eindexamen bekend worden gemaakt. Ik was heel benieuwd of mijn resultaten goed genoeg waren om naar de universiteit te kunnen.

Toen we de vorige avond naar de hooggelegen camping liepen, had ik boven de bomen langs de weg de verlichte gevel van een kerk gezien, even mooi en misplaatst als een juwelenkistje in een bos. Nu, bij daglicht, bleek de basilica veel groter dan ik had gedacht, en toen ik de statige barokke trap op liep, schoot de eigenaardige gedachte door mijn hoofd dat dit de ideale setting voor een bruiloft zou kunnen zijn, en dat was eigenlijk niets voor mij, want ik had nog nooit een vriend gehad, laat staan dat ik mezelf in een lange, witte jurk kon voorstellen.

Het uitzicht van boven was zo fantastisch dat ik de belachelijke behoefte voelde om te huilen. Ik beloofde mezelf plechtig – zoals je dat op je achttiende kunt doen – dat ik op een dag zou terugkomen.

Er was verder niemand, maar de zware houten deur van de kerk ging open toen ik ertegenaan duwde. Na het helle zonlicht was het binnen zo donker dat mijn ogen tijd nodig hadden om aan de duisternis te wennen. Het was er een paar graden koeler dan buiten en er hing die typische kerkgeur, een mengeling van stof en wierook. Ik liep de trap op naar het verhoogde koor en plotseling was ik me pijnlijk bewust van het oneerbiedige geklepper van mijn slippers. Terwijl ik naar het reusachtige, onbeweeglijke gezicht van Jezus staarde en bad dat ik zou slagen voor mijn examen, vulde de apsis zich als bij toverslag met licht.

Met een ruk draaide ik me om en zag tot mijn schrik een slanke jongen, ongeveer van mijn leeftijd. Hij stond naast een automaat aan de muur waar je een munt in kon gooien om het licht aan te doen. Met zijn vochtige, bruine haar dat uit zijn gezicht was gestreken en zijn outfit – een hardloopshort, hemd en sportschoenen – zag hij er nog ongepaster uit dan ik.

Gedurende een seconde hadden we naar elkaar kunnen glimlachen of zelfs iets kunnen zeggen, maar het moment ging voorbij want allebei richtten we onze blik verlegen op de enorme

koepel met goud mozaïek, waarna het licht met een luide klik uitging, even onverbiddelijk en onverwacht als het was aangesprongen.

In de daaropvolgende duisternis keek ik op mijn horloge, alsof ik de suggestie wilde wekken dat ik het iconische beeld meer aandacht had willen schenken en misschien zelfs mijn eigen minuut licht had willen kopen als het niet al zo laat was geweest. Toen ik naar de deur liep, hoorde ik de klik weer en opkijkend naar de verlichte gelaatstreken van Christus had ik even het gevoel dat ik Hem had teleurgesteld.

Tegen de tijd dat ik weer terug was op de camping was Doll volledig gekapt en opgemaakt.

‘En? Hoe was het?’ vroeg ze.

‘Byzantijns, volgens mij.’

‘Mooi?’

‘Jazeker.’

Na cappuccino's en puddingbroodjes – in Italië smaakten zelfs snacks uit de campingkantine overheerlijk – pakten we onze spullen in en besloten we rechtstreeks naar het postkantoor in de stad te gaan, zodat ik naar huis kon bellen om de uitslag te horen. Dan hing die niet de hele dag boven ons hoofd. Ook als het slecht nieuws was, wilde ik het weten. Waar ik niet tegen kon, was de onzekerheid over wat de toekomst voor me in petto had. Dus liepen we door het *centro storico*, vrolijk kletsend over van alles en nog wat, behalve over wat me het meest bezighield.

Toen ik het nummer van mijn ouders intoetste, was ik zo verstijfd van angst dat ik het gevoel had dat ik geen woord kon uitbrengen.

Na een keer overgaan nam mama op.

‘Hope gaat de uitslag aan je voorlezen,’ zei ze.

‘Mam!’ riep ik uit, maar het was al te laat.

Mijn kleine zusje Hope was al aan de lijn.

‘Ik ga de uitslag voorlezen,’ zei ze.

‘Schiet op dan.’

‘A, B, C...’ zei ze langzaam, alsof ze het alfabet oefende.

‘Is dat niet geweldig?’ zei mijn moeder.

‘Wat?’

‘Je hebt een A voor Engels, een B voor kunstgeschiedenis en een C voor godsdienst en filosofie.’

‘Dat meen je niet!’ Op voorwaarde dat ik twee B’s en een C zou halen was ik toegelaten tot de universiteit van Londen, dus dit was meer dan voldoende.

Ik stak mijn hoofd uit de koepel van plexiglas om mijn duim op te steken naar Doll.

Mijn moeder juichte aan de lijn, en Hope deed mee. Ik zag hen allebei voor me in de keuken, naast de plank met snuisterijen, waarop het bord stond met de spreuk *Vandaag is de eerste dag van de rest van je leven*.

Om het heuglijke feit te vieren stelde Doll voor om ons laatste geld op te maken aan een fles *spumante* op een terrasje op het Piazza della Signoria. Ze had meer geld dan ik omdat ze naast haar vakopleiding parttime in een kapsalon werkte. Inmiddels hunkerde ze naar een terrasje sinds we in Venetië op het San Marcoplein onbedoeld ons totale dagbudget aan een cappuccino hadden uitgegeven. Doll had, hoewel ze pas achttien was, gevoel voor glamour. Maar het was pas tien uur ’s ochtends en al zouden we er heel lang over doen, dan nog hadden we uren te gaan voordat onze nachttrein naar Calais zou vertrekken, en hoofdpijn bovendien. Ik ben nu eenmaal praktisch ingesteld.

‘Beslis jij maar,’ zei Doll enigszins teleurgesteld. ‘Het is jouw feestje.’

Er waren nog zoveel bezienswaardigheden die ik wilde bezoeken: de Uffizi, het Bargello, de Duomo, het Battistero, Santa Maria Novella...

‘Dat zijn allemaal kerken zeker.’ Doll liet zich door de Italiaanse namen niet misleiden.

We waren allebei katholiek opgevoed, maar in deze fase van ons leven beschouwde Doll de kerk als iets waardoor ze niet kon uitslapen op zondag, terwijl ik het cool vond om mezelf agnost te noemen, hoewel ik nog steeds best vaak om dingen bad. Voor mij waren Italiaanse kerken niet zozeer met God als wel met

cultuur verbonden. Ik was, eerlijk gezegd, best zelfingenomen, maar dat mocht ook, want ik ging immers studeren.

Nadat we onze rugzakken in een bagagekluis op het station hadden achtergelaten, deden we een snel rondje door de Duomo en fotografeerden we elkaar voor de deuren van het Battistero.

Vervolgens liepen we via achterafstraatjes naar het Piazza Santa Croce en bleven staan voor een piepkleine *gelateria*, die net zijn deuren opendeed. 's Ochtends ijs eten vervulde Dolls verlangen naar decadentie. We kozen ieder drie smaken uit de cilindervormige bakken, die als een reusachtige verfdooos achter de glazen toonbank stonden.

Ik koos de frisse smaken mandarijn, citroen en rode grapefruit.

'Veel te ontbijtachtig,' vond Doll, die zelf voor marsala, kersen en chocolade-fondant koos; smaken die ze als orgastisch omschreef en die haar bij de fresco's van Giotto nog ruim een uur in opperbeste stemming hielden.

Het leuke van met Doll naar kunst kijken waren haar opmerkingen. 'Hij was niet goed in voeten, hè?' Maar toen we uit de kerk kwamen, kon ik zien dat ze genoeg cultuur had gehad en omdat het 's middags in de stad erg heet was, stelde ik voor de bus naar Fiesole te nemen, een middeleeuws plaatsje op een heuvel waarover ik in de *Rough Guide* had gelezen. We waren blij toen we in de rijdende bus bij het open raam zaten en de wind op onze gezichten voelden.

Na de overvolle straten van Florence was het stadspan van Fiesole een oase van rust.

'Laten we onszelf trakteren op een *menu turistico*,' zei ik. Ik had zin om het laatste beetje geld, dat ik voor noodgevallen had bewaard, stuk te slaan.

We namen plaats op het terras van een restaurant, met in de verte uitzicht op een miniatuurversie van Florence, als de achtergrond van een schilderij van Leonardo da Vinci.

'Ben je nog meer educatieve activiteiten van plan vanmiddag?' vroeg Doll. Ze depte haar mondhoeken nadat ze een bord spaghetti *pomodoro* naar binnen had gewerkt.

‘Er is nog een Romeins theater,’ gaf ik toe. ‘Maar ik vind het niet erg om daar alleen rond te lopen, dus...’

‘Die Romeinen zaten ook overal, hè?’ verzuchtte Doll, maar ze vond het leuk genoeg om met me mee te gaan.

We waren de enigen. Doll lag te zonnen op een stenen bank, terwijl ik het theater verkende. Toen ik over het podium liep, kwam ze overeind en begon te klappen. Ik maakte een buiging.

‘Zeg eens iets!’ riep Doll.

‘Morgen en morgen en morgen!’ citeerde ik Shakespeare.

‘Meer!’ schreeuwde Doll. Ze pakte haar camera.

‘De rest ben ik vergeten!’ Ik sprong van het podium af en liep de steile trap op.

‘Zal ik een foto van je maken?’

‘Van ons allebei dan.’

Met de camera drie treden hoger dan wij dacht Doll ons allebei inclusief de Toscaanse heuvels op de achtergrond in beeld te kunnen krijgen.

‘Hoe zeg je “cheese” in het Italiaans?’ vroeg ze terwijl ze de timer instelde. Haastig liep ze naar me toe en ging naast me staan voordat de zelfontspanner klikte.

In mijn fotoalbum lijkt het of we kusjes naar de camera blazen. Het zelfklevende spul is inmiddels geel geworden en de plastic bladen voelen bros aan, maar de kleuren – het wit van de steen, het blauw van de lucht, het zwartgroen van de cipresen – zijn nog net zo scherp als in mijn herinnering.

Met het getjirp van onzichtbare krekels in de bomen om ons heen wachtten we op de bus die ons terug naar Florence moest brengen. We zeiden niet veel, en dat was niets voor ons.

Ten slotte zei Doll wat ze op haar hart had. ‘Denk je dat we vriendinnen zullen blijven?’

‘Hoe bedoel je?’ Ik deed net of ik haar niet begreep.

‘Nou, straks... als je op de universiteit zit met mensen die ook geïnteresseerd zijn in boeken en geschiedenis en dat soort dingen...’

‘Doe niet zo raar,’ zei ik vol vertrouwen, maar stiekem had ik al bedacht dat ik volgend jaar waarschijnlijk met andere men-

sen op vakantie zou gaan; mensen die wel naar de kleine collectie Griekse vazen in het archeologisch museum zouden willen kijken, of het leuk vonden om het werk van Michelangelo, Donatello en die andere Ninja Turtles (zoals Doll ze noemde) te vergelijken.

*Vandaag is de eerste dag van de rest van je leven.*

Telkens wanneer ik van mezelf aan de toekomst mocht denken, voelde ik het in mijn buik kriebelen van de zenuwen en de opwinding.

Terug in Florence maakten we een kleine omweg om nog een ijsje te kopen. Doll kon opnieuw geen weerstand bieden aan de chocoladesmaak, dit keer met meloen, terwijl ik voor peer koos, die naar de essence van honderd volmaakt rijpe Williamsen smaakte, en framboos, scherp en zoet als de zomers toen ik nog een kind was.

Op de Ponte Vecchio was het rustiger dan aan het begin van de dag, zodat we de etalages van de kleine juwelierswinkels op ons gemak konden bekijken. Toen Doll een zilveren bedelarmband zag die veel goedkoper was dan de rest van de koopwaar, doken we onder de lage deur door en wurmden ons naar binnen.

De eigenaar hield het fijne kettinkje met miniatuurreplica's van de Duomo, de Ponte Vecchio, een fles chianti en de *David* van Michelangelo omhoog.

'Is voor kind,' zei hij.

'Zal ik 'm voor Hope kopen?' zei Doll, naarstig op zoek naar een reden om haar laatste geld op te maken.

Terwijl de man het armbandje op een stukje vloeipapier legde in een klein doosje, bedrukt met lisbloemen, stelden we ons voor hoe mijn zusje dit sieraad op een speciaal plekje zou bewaren en hoe we het af en toe met z'n allen zouden uitpakken om er eerbiedig naar te kijken, alsof het een kostbaar erfstuk was.

Buiten had het licht de oude gebouwen verlaten en was het lawaai van de stad verstomd. Een zachte bries voerde aangename jazzklanken uit de klarinet van een straatmuzikant mee. Halverwege de brug wachtten we op een opening in de menig-



te, zodat we elkaar tegen de goudkleurige lucht konden fotograferen. Het was bizar om te bedenken op hoeveel schoorsteenmantels van Tokio tot Tennessee we straks zouden prijken, als passanten op de foto's van andere toeristen.

'Ik kan nog twee foto's maken,' zei Doll.

Ik speurde de menigte af totdat mijn blik bleef hangen op een gezicht dat me op een of andere manier bekend voorkwam, maar dat ik pas kon plaatsen toen hij mijn glimlach met een verbaasde frons beantwoordde. Het was de jongen die ik vanmorgen in de San Miniato al Monte had gezien. De laatste zonnestralen gaven zijn haar een rossige gloed. Nu droeg hij een kaki poloshirt en een kaki broek, en hij stond naast een echtpaar van middelbare leeftijd, die zijn ouders wel eens konden zijn.

Ik stak de camera naar hem uit. 'Zou je een foto willen maken?'

Omdat hij zo verbaasd keek, vroeg ik me af of hij wel Engels sprak. Er trok een blos over zijn bleke, sproetige gezicht, en hij zei met een stem die mijn moeder 'keurig' zou hebben gevonden: 'Ja, natuurlijk!'

'Zeg eens "cheese"!'

'*Formaggio*,' riepen Doll en ik in koor.

Op de foto zijn onze ogen gesloten en lachen we om ons eigen grapje.

Met een vierpersoonscouchette voor onszelf lagen we op de onderste bedden en deelden we een fles rode wijn met elkaar. Terwijl de trein door de nacht denderde, haalden we herinneringen op aan de vakantie. Mij waren vooral uitzichten en bezienswaardigheden bijgebleven.

'Herinner je je nog die bloemen op de Spaanse Trappen?'

'Bloemen?'

'Zijn we eigenlijk wel samen op vakantie geweest?'

Doll herinnerde zich vooral mannen.

'Herinner je je het gezicht van die ober op het Piazza Navona toen ik zei dat ik van vis hield?'

Inmiddels wisten we dat 'vis' in het Italiaans ook een dubbelzinnige betekenis heeft.

'Wat vond je het lekkerst dat we gegeten hebben?' vroeg Doll.

'De prosciutto en perziken van de markt in Bologna. En jij?'

'Die uien- en ansjovispizza in Nice was verruk...'

'*Pissaladière*,' zei ik.

'Gedraag je!'

'En wat vond je de leukste dag?'

'Capri,' zei Doll. 'En jij?'

'Vandaag, denk ik.'

'En de...'

Doll dommelde in, maar ik kon niet slapen. Telkens wanneer ik mijn ogen sloot, bevond ik me in het kamertje op de campus dat ik mezelf had toebedacht en waarover ik tot nu toe nog niet had mogen fantaseren. Maar nu legde ik in gedachten enthousiast mijn spulletjes op de planken, mijn dekbed op het bed en hing ik met plakgom mijn nieuwe poster van Botticelli's *La Primavera* aan de muur, die nu zachtjes op het bagagerek boven me heen en weer rolde. Op welke verdieping van het studentenhuus zou ik terechtkomen? Zou ik uitkijken over de daken en op de Telecom Tower, zoals in de kamer die ze ons tijdens de open dag hadden laten zien? Of zou ik aan de straatkant van het gebouw zitten, waar ik de bovenkant van rode dubbeldekkers langs mijn raam voorbij zou kunnen zien kruipen en, net als in de film, voortdurend het gegil van politiesirenes zou horen?

Terwijl de trein aan de klim door de Alpen begon, werd het killer in de coupé. Ik dekte Doll toe met haar fleecetrui. Ze mompelde een bedankje maar werd niet wakker, en daar was ik blij om want ik genoot ervan om tijd voor mezelf te hebben, alleen te zijn met mijn toekomstplannen, reizend van de ene naar de andere levensfase.

In de kleine uurtjes moest ik in slaap gevallen zijn, want ik werd wakker van het geratel van de ontbijtkar. Doll staarde somber naar de gemene regendruppels, die almaar over het raam om-

laaggleden terwijl de trein door het vlakke land van Noord-Frankrijk raasde.

‘Ik was vergeten hoe het weer hier was,’ zei ze, en ze overhandigde me een plastic bekertje met zure koffie en een in cellofaan verpakte croissant.

Niet dat ik vlaggen had verwacht of buren die langs de weg stonden om me te verwelkomen, maar nadat ik Doll bij haar huis op Laburnum Drive had achtergelaten, was ik toch een beetje teleurgesteld toen ik over Conifer Road liep en zag dat alles nog precies hetzelfde was. Onze wijk met sociale huurwoningen was gebouwd aan het eind van de jaren zestig, destijds waarschijnlijk het toppunt van moderniteit. De uniforme, rechthoekige huizen, met gevels die voor de ene helft uit lichte baksteen en voor de andere helft uit pleisterwerk waren opgetrokken, hadden een gemeenschappelijk gazon in plaats van afzonderlijke voortuintjes. Alle straten waren naar bomen vernoemd, maar behalve een paar stakerige Japanse sierkersen had niemand de moeite genomen er een te planten. Bij sommige huizen die door de bewoners van de gemeente waren gekocht, was een glazen portaal bij de voordeur aangebouwd of de doorzonkamer verlengd met een serre van pvc, maar nog steeds leken de huizen op eenvormige blokkendozen.

Na een maand van afwezigheid was het me nu duidelijk dat ik deze wijk was ontgroeid.

Hoewel mijn moeder slechts een vaag idee had van wanneer ik zou terugkomen, was ik toch een beetje verbaasd dat ze niet samen met Hope bij het raam zat of zelfs niet in de tuin om me op te wachten. Het was een mooie avond. Misschien had ze het pierenbadje in de tuin gevuld. Misschien waren ze zo hard aan het spetteren dat ze de bel niet hoorden.

Uiteindelijk verscheen de kleine vertrouwde gestalte aan de andere kant van de matglazen deur.

‘Wie is daar?’ riep Hope.

‘Ik ben het!’

‘Ik ben het!’ riep ze.

Het was nooit helemaal duidelijk of Hope je voor de gek hield of gewoon een koppige bui had.

‘Ik ben het. Tree!’ zei ik. ‘Schiet op, Hope. Doe open.’

‘Ik ben het. Tree!’

Ik hoorde de stem van mijn moeder ergens in het huis, maar ik kon niet verstaan wat ze zei.

Hope knielde op de deurmat om door de brievenbus te praten, die onder aan de voordeur zat. ‘Ik haal een stoel uit de keuken.’

‘Pak de stoel in de hal maar,’ instrueerde ik haar door de brievenbus.

‘Mama zei uit de keuken.’

‘Oké, oké...’

Waarom kwam mama niet zelf naar de deur? Plotseling voelde ik me moe en prikkelbaar.

Ten slotte lukte het Hope om de deur open te doen.

‘Waar is mama?’ vroeg ik. Het was een beetje fris in huis, en ik miste de warme geur van eten.

‘Ze komt net uit bed,’ zei Hope.

‘Voelt ze zich niet lekker?’

‘Gewoon moe.’

‘Is papa nog niet thuis?’

‘Die zit in de pub, denk ik,’ zei Hope.

Terwijl ik mijn rugzak van mijn schouders tilde, verscheen mama boven aan de trap. In plaats van verheugd naar beneden te snellen liep ze voorzichtig de trap af, terwijl ze zich aan de leuning vasthield. Ik weet het aan de slippers die ze droeg onder het verwassen roze joggingpak, dat ze altijd aandeed als ze naar aerobics ging. Ze leek afstandelijk, chagrijnig bijna, en terwijl ze de ketel met water vulde, ontweek ze mijn blik.

Ik keek op mijn horloge. Het was acht uur geweest. Ik was vergeten dat het in Engeland 's avonds langer licht was. Had ik misschien meteen nadat ik van de ferry kwam een telefooncnel moeten zoeken om naar huis te bellen? Dat had ik niet gedaan, maar dat was toch niet zo'n zwaar vergrijp dat mijn moeder nu zo lauw moest reageren?

Ik zag dat haar haren van achteren niet gekamd waren. Ze had in bed gelegen toen ik thuiskwam. Gewoon moe, had Hope gezegd. Ze had zich vier weken lang in haar eentje moeten red- den.

‘Laat mij maar,’ bood ik aan, en ik nam de ketel van haar over.

Toen ik de verzameling vuile bekers in de gootsteen zag staan, voelde dat als een eerste waarschuwing. Mama moest echt uitge- put zijn, want normaal was de keuken altijd brandschoon.

‘Waar is papa?’ vroeg ik.

‘In de pub, denk ik,’ zei ze.

‘Waarom ga je niet weer naar boven? Dan breng ik je zo een kopje thee.’

Tot mijn verbazing, want voor mijn moeder was normaal niets te veel, zei ze: ‘Oké.’ En alsof ze zich ineens herinnerde dat ik was weggeweest, voegde ze eraan toe: ‘Hoe heb je het gehad?’

‘Leuk! Heel leuk!’

Ik kreeg kramp van het glimlachen naar haar zonder een re- actie terug te krijgen.

‘Hoe was de reis?’

‘Prima.’

Ze was al op weg naar boven.

Toen ik met de thee naar boven ging, zag ik de deur van de slaapkamer van mijn ouders openstaan en voordat ik naar bin- nen liep, ving ik een glimp op van mijn moeder in de spiegel van de kaptafel. Soms, wanneer mensen zich er niet bewust van zijn dat je naar ze kijkt, zie je ze op een heel andere manier. Ze lag met gesloten ogen in bed, alsof ze van al haar vitaliteit was beroofd en er nog maar een schim van haar over was.

Enkele seconden staarde ik naar haar, totdat ze zich bewoog en in de gaten kreeg dat ik daar stond.

Haar ogen, groot van angst, keken me aan en seinden: vraag niets waar Hope bij is. Toen ze zag dat ik alleen was, deed ze haar ogen opgelucht weer dicht.

‘Laat me je overeind helpen,’ zei ik.

Ze leunde tegen me aan, terwijl ik de kussens achter haar op- schudde. Haar lichaam voelde licht en breekbaar aan. Een half-

uur geleden nog maar was ik de Crescent op gelopen, vol erger-  
nis over hoe vertrouwd en gewoon alles was, en nu begon alles  
om me heen te schuiven, alsof er een aardbeving plaatsvond,  
en wilde ik niets liever dan dat alles normaal was.

‘Het gaat slecht met me, Tess,’ zei ze, als antwoord op de vraag  
die ik niet durfde te stellen.

Ik wachtte tot ze zou zeggen: ‘Niet echt slecht, hoor, want...’  
Maar dat deed ze niet.

‘Wat bedoel je met slecht?’ vroeg ik, misselijk van angst.

Toen mama zwanger was van Hope had ze borstkanker gekre-  
gen. Pas na de geboorte van Hope begon ze met chemotherapie.  
En ze herstelde. Ze moest regelmatig voor controle naar het zie-  
kenhuis, maar de laatste keer, nog maar een maand geleden, was  
alles in orde geweest.

‘Ik heb eierstokkanker en het is uitgezaaid naar de lever,’ zei  
ze. ‘Ik had eerder naar de dokter moeten gaan, maar ik dacht  
dat ik gewoon wat last had van mijn darmen.’

Beneden zong Hope een bekend deuntje, maar wat het was  
wilde me niet te binnen schieten.

Mijn hersenen probeerden zich mama voor te stellen voor  
mijn vertrek. Een beetje moe misschien, en bezorgd vanwege  
mijn examens, dacht ik. Ze was er altijd voor me. In de keuken bij  
het ontbijt, terwijl ze Hope rustig probeerde te houden omdat ik  
mijn aantekeningen nog snel moest doornemen. Als ik thuis-  
kwam, met een kopje thee. Een luisterend oor als ik wilde pra-  
ten, en als ik dat niet wilde, gewoon een beetje om me heen red-  
deren, afwassen of groente snijden, als een rustig, altijd aanwezig  
steunpunt.

Hoe kon ik zo egoïstisch zijn geweest dat me niets was opge-  
vallen? Hoe had ik in hemelsnaam op vakantie kunnen gaan?

‘Je had niets kunnen doen,’ zei mama, alsof ze mijn gedach-  
ten kon lezen.

‘Maar bij de laatste scan was er niets aan de hand!’

‘Die was van mijn borst.’

‘Wordt er dan niet naar de rest gekeken?’

Mama legde haar vinger op haar lippen.

Hope kwam de trap op. Het versje dat ze zong was 'Kaatje ben je boven', maar zij zong 'Mama ben je boven'.

'Ja, mevrouw. Wil je wel beloven...'

Toen ze de slaapkamer binnenkwam, forceerden we een glimlach.

'Ik heb honger,' zei ze.

'Oké!' Ik sprong op van het bed. 'Ik zal iets voor je maken.'

De lege koelkast was een extra bewijs van hoe slecht ze eraan toe was. Hoewel we het thuis nooit breed hadden gehad, was er wel altijd voldoende eten. Plotseling was ik boos op mijn vader. In ons gezin heerste een traditionele taakverdeling: mijn vader was de kostwinner en mijn moeder huisvrouw, maar onder deze omstandigheden had hij toch wel in actie kunnen komen? Ik stelde me hem voor in de pub, zwelgend in zelfmedelijden, terwijl zijn vrienden bier voor hem bestelden. Mijn vader beklagde zich altijd over de slechte kaarten die het leven hem had toebedeeld.

Ik vond een blikje Heinz-spaghetti in de kast en deed een snee brood in de broodrooster.

Hope staarde me aan, maar ik was zo druk bezig met alles verwerken dat ik niet wist wat ik tegen haar moest zeggen.

De spaghetti begon te pruttelen op het vuur.

Ik schepte het op een snee toast, terwijl ik teruggacht aan het bord volmaakte al dente spaghetti dat we gisteren in Fiesole hadden gegeten, met een saus waarvan één lepel naar duizend tomaten smaakte, en aan Florence in de verte, de achtergrond van een schilderij van Da Vinci. Het leek nu allemaal mijnenver weg. Het leek een ander leven.

Het woordenboek bevestigde dat het Latijnse woord *plangent* 'weergalmend' en 'klaaglijk' betekent. Het stamt af van 'plan-gere': tegen de borst slaan als teken van verdriet.